

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7523200981
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7523200981.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej v právnej veci oprávnenej A. B. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej na C. D. E. XX F. G. H. I. právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou SD LEGAL, s.r.o. so sídlom na Žriedlovej ul. č. 3 v Košiciach a povinného J. B. nar. XX.X.XXXX bývajúceho na F. H. C. E. XX/XX F. H. G. právne zastúpeného JUDr. Slávkou Kováčovou advokátkou so sídlom AK na Štúrovej ul. č. 20 v Košiciach v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia o určenie manželského výživného o odvolaní oprávnenej a povinného proti uzneseniu Okresného súdu Košice – okolie zo 17.3.2023 č.k. 21Pc/6/2023-45 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol nasledovne:

Manžel je povinný prispievať na výživu manželky sumou 150 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk manželky počnúc dňom nariadenia tohto uznesenia.

V prevyšujúcej časti návrh zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o návrhu oprávnenej z 15.2.2023, ktorým sa domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by zaviazal povinného prispievať jej manželským výživným v sume 565 Eur mesačne. Toho istého výroku sa oprávnená domáha aj v merite veci. Návrh odôvodnila tým, že s povinným od decembra 2022 nežije v spoločnej domácnosti, kedy sa aj so synom odsťahovala do podnájmu do Moldavy nad Bodvou. Za nájom platí 300 Eur mesačne. Osobne sa stará o ťažko postihnutého mal. J. G. nar. XX.X.XXXX, ktorý trpí ťažkou formou autizmu. Venuje mu preto zvýšenú opateru, ktorá jej bráni zamestnať sa. Maloletý J. G. má v zmysle Komplexného posudku ÚPSVaR zo dňa 25.4.2017 mieru funkčnej poruchy 80 % a je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Poberá na neho opatrovateľský príspevok v sume 625,65 Eur mesačne. Maloletý navštevuje Súkromnú základnú školu pre žiakov s autizmom v K., L. X, K.. Maloletý je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Denne ho vozí z Moldavy nad Bodvou do Košíc na L. X (sídlisko Ťahanovce) do školy a späť, čo predstavuje 73 km denne. Na prepravu používa vozidlo, ktoré majú v BSM: Nissan Pathfinder KS752FX, ktoré má 15 rokov a formálne je v technickom preukaze vedené na vlastníka - otca maloletého. Uvedené vozidlo má spotrebu 10,2 l/100 km, čo pri cene motorovej nafty 1,56 Eur/ 1 liter znamená, že iba na prepravu z Moldavy nad Bodvou do školy v Košiciach a späť denne minie 11,62 Eur na PHM, t.j. 58,08 Eur týždenne a 232,31 Eur mesačne. Nehovoriac o dochádzaní k lekárovi, na nákupy a o opotrebení vozidla, pričom mesačne na jeho údržbu minie minimálne 100 Eur vzhľadom na vek vozidla a jeho

opotrebenie. Skutočnosť, že vozidlo je formálne písané na otca napriek tomu, že je v BSM, jej bráni v jeho predaji a zakúpení iného vozidla s nižšou spotrebou. Dodala, že denná preprava autistického syna z Moldavy nad Bodvou do Košíc na Ťahanovce je hromadnou prepravou nereálna. Aktuálny stav ich vzájomných vzťahov je taký, že povinný sa o ňu ako manželku a ani o syna nezaujíma. Vo vzťahu k výške opatrovateľského príspevku jej bolo neoficiálne pracovníčkou ÚPSVaR oznámené, že jej ho idú prepočítavať s tým, že je možné, že o neho príde, keďže povinný má vysoký príjem. Oprávnená uviedla nasledovné výdavky: 330 Eur PHM + údržba motorového vozidla, 300 Eur nájom - bývanie, 400 Eur mesačne strava, 60 Eur mesačne splátka Cetelem, 60 Eur mesačne mobil + internet, 50 Eur mesačne hygienické potreby, 50 Eur mesačne oblečenie, 100 Eur mesačne výživové doplnky pre mal. J., špeciálna strava, Terapia - psychológ mal. J. 2 x 20 Eur, t.j. spolu mesačne výdavky 1.400 Eur. Listom zo dňa 23.01.2023 vyzvala prostredníctvom svojho právneho zástupcu povinného na platenie výživného na maloletého v sume 650 Eur mesačne. Na uvedený list odpovedal cestou svojej právnej zástupkyne tak, že bude platiť na mal. J. čiastku 200 Eur mesačne, keďže túto považuje za dostatočnú. Na jej účet však neuhradil sumu 200 Eur, ale iba 150 Eur, a to dňa 13.02.2023. Na jej výzvy na prispievanie na výživu mal. J. teda nereflektuje adekvátnym spôsobom, nerobí nákupy potravín ani iných vecí, materiálne na výživu mal. J. neprispieva. Všetko, čo mohla, už odniesla do záložne a momentálne nemá za čo kúpiť ani základné životné potreby vrátane potravín a nafty do auta, aby mohol syn chodiť do školy.

3. Takto zistený skutočný stav súd prvej inštancie právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, podľa § 366 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a dospel k záveru, že návrh oprávnenej na nariadenie neodkladného opatrenia je sčasti dôvodný. Súd vychádzal z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise, z ktorých vyplýva, že jediným príjmom oprávnenej je opatrovateľský príspevok v sume 625 eur, ktorý poberá titulom starostlivosti o maloletého syna J. G., pretože je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, s mierou funkčnej poruchy 80 %, čo reálne znemožňuje oprávnenej riadne sa zamestnať. Potom, čo sa oprávnená s malolekým synom odsťahovala od povinného v decembri 2022, celý tento opatrovateľský príspevok vynakladá na bývanie a dopravu maloletého do a zo školy z miesta bydliska v Moldave nad Bodvou do Košíc na Sídliisko Ťahanovce, čím je jej výživa nepochybne ohrozená. Oprávnená rovnako predložila súdu aj opis mzdového listu povinného manžela preukazujúci jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie 01/2022 - 12/2022 v sume 2.203,- eur. Pri určení výživného súd prihliadol na odôvodnené potreby oprávnenej, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Na záver súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že na preukázanie všetkých skutočností tvrdených oprávnenu je nevyhnutné vykonať rozsiahle dokazovanie, ktoré presahuje možnosti, ktoré má súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, preto sa súd ďalšími argumentmi účastníkov bude zaoberať v rámci meritórneho rozhodnutia.

4. Proti výroku, ktorým súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v prevyšujúcej časti, podala v zákonnej lehote odvolanie oprávnená. Navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok uznesenia tak, že povinného zaviazže prispievať jej na výživu 565 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Namietla, že priznaná suma manželského výživného je neprimerane nízka. Preukázala, že si po odchode zo spoločnej domácnosti s povinným v dôsledku týrania objektívne nie je schopná zabezpečiť rovnakú životnú úroveň ako povinný, pretože sa stará o autistického maloletého syna. Poukázala na to, že povinný prestal platiť školné od februára 2023, o čom ju smskou informovala riaditeľka školy.

5. Proti výroku o nariadení neodkladného opatrenia podal v zákonnej lehote odvolanie povinný. Navrhol, aby ho odvolací súd zmenil tak, že aj v tejto časti návrh oprávnenej na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Má za to, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci a nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy. Poprel, že by oprávnená musela opustiť spoločnú domácnosť v dôsledku týrania. Spochybnil aj tvrdenia oprávnenej, že maloleký trpí autizmom, pričom vyslovil názor, že maloleký trpí aspergerovým syndrómom, kedy potrebuje oboch rodičov. Uviedol, že vychádzal s malolekým veľmi dobre, nosil ho na autobus do školy, aj sa s ním niekedy učil. Maloleký nie je odkázaný výlučne na prepravu individuálnym motorovým vozidlom, keďže do školy chodí aj autobusom. Má za to, že oprávnenu uplatnené výdavky sú nadhodnotené. Maloleký má bežné výdavky, ako iné zdravé deti. Vyslovil názor, že je potrebné prešetriť aj jeho pomery. Uviedol, že súd prvej inštancie vôbec nebral do úvahy jeho výdavky, ktoré vyčíslil na 1.668,- mesačne a zvyšné na 588 Eur ročne. Okrem toho, ho súd

ďalším neodkladným opatrením zaviazal prispievať povinnej na výživu maloletého 350 Eur mesačne. Poukázal na to, že oprávnená má chovateľskú stanicu, kde sa stará o psov, predáva ich a má z toho zisk. Navyše pracuje pre Červený kríž tak, že chodí do Šemše pomáhať starým ľuďom, z čoho má určite tiež príjem. Taktiež chodí na kinologický záchranný zbor, kde trénuje a aj tam dochádza autom, takže nie je pravdou, že auto používa výlučne pre maloletého. Manželské výživné, s určeným výživným pre maloletého v úhrnej výške 500 Eur je pre neho likvidačné. Navyše, jeho príjem za február predstavuje len 1.159 Eur, v súčasnosti nemajú variabilnú mzdu. Na podporu svojich tvrdení predložil výpisy zo svojho bankového účtu vedeného v ČSOB banke za obdobie od augusta 2022 do februára 2023, za január, apríl, jún 2022, a august – december 2021, poukaz na úhradu pre Kooperativu, fotokópiu potvrdenia o bankovom prevode platba poistenia nehnuteľnosti, domácnosti.

6. Povinný vo vyjadrení k odvolaniu oprávnenej zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Je potrebné, aby si oprávnená uvedomila, že predmetom konania je nariadenie neodkladného opatrenia a nie konanie vo veci samej. Ak by oprávnenej platil manželské výživné 150 Eur, spolu s opatrovateľským príspevkom, prídavkom na dieťa a výživným pre maloletého by oprávnená mala k dispozícii 1.125,65 Eur, kým jemu by po zaplatení výživného ostalo nepomerne len 625 Eur mesačne.

7. Oprávnená vo vyjadrení k odvolaniu povinného zotrvala na svojich podaniach a návrhoch. Má za to, že výživné pre maloletého nie je možné považovať za jej príjem. Upresnila, akou diagnózou trpí maloletý. Uviedla, že momentálne nemá podmienky na to, aby chovala psov tak, ako v minulosti, pretože býva v podnájme. Aktivity v rámci Červeného kríža sú dobrovoľníckou aktivitou bez nároku na odplatu. Za tým účelom priložila potvrdenie o tejto činnosti. Poukázala na to, že medzi výdavky povinného nepatrí úhrada poistného za motorové vozidlo Nissan v sume 125,50 Eur ročne, ani úhrada školného, pretože si ho neplní od februára 2023. O motorovom vozidle Kia vedomosti nemá. Doložila čestné vyhlásenia osôb, ktoré jej pomohli v ťažkej životnej situácii a poslali jej prostriedky na obživu.

8. Ďalšie vyjadrenia vo veci neboli podané.

9. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

12. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdý nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o mal. deti je prioritný záujem dieťaťa.

13. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP a dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že oprávnenou opísané skutočnosti v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčili potrebu nariadiť neodkladné opatrenie. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci v rozsahu potrebnom

pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý posúdil podľa príslušných zákonných ustanovení a správne rozhodol, ak nariadil povinnému prispievať na oprávnenú manželským výživným v nevyhnutnej miere, nakoľko si svoju vyživovaciu povinnosť neplnil a príjmy oprávnenej nepostačovali na uspokojovanie jej základných nevyhnutných životných nákladov. Aj pokiaľ ide o rozsah výživného, súd prvej inštancie postupoval správne, ak sa pri jeho určovaní riadil kritériom nevyhnutnej miery upraveným citovaným zákonným ustanovením § 366 CMP. Zásada rovnakej životnej úrovne oprávnenej a povinného, ktorou oprávnená argumentovala v podanom odvolaní a ktorú okrajovo spomenul vo svojom rozhodnutí aj súd prvej inštancie, je aplikovateľná až v konaní v merite veci, kde sa vychádza z kritérií upravených v § 71 ods. 1 a nasled. Zákona o rodine, nie však aj v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom je kritériom určovania rozsahu výživného dané len jeho nevyhnutnosťou v zmysle § 366 CMP. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že oprávnenou navrhované výživné 565 Eur mesačne nespĺňa túto zákonnú požiadavku. Tento záver potvrdzuje aj samotný návrh oprávnenej na určenie manželského výživného v merite veci, v ktorom oprávnená žiada o priznanie rovnakej sumy ako v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Oprávnená vo svojich podaniach osvedčila jedine výdavok na bývanie v sume 300 Eur mesačne, z čoho pripadá na ňu samotnú 150 Eur mesačne. Pri zvyšných výdavkoch, ktoré oprávnená vyčíslila súhrnne za seba a maloletého na 1.090 Eur mesačne, nebolo možné určiť, aká suma pripadá na oprávnenú (strava vyčíslená na 400 Eur, pohonné hmoty a údržba osobného motorového vozidla vyčíslené na 330 Eur, mobil a internet vyčíslené na 60 Eur, hygiena na 50 Eur, oblečenie na 50 Eur) a či tieto výdavky slúžia na uspokojovanie nevyhnutných potrieb oprávnenej (splátky Cetelem po 60 Eur mesačne). Výdavky 100 Eur mesačne na výživové doplnky, špeciálnu stravu a 40 Eur mesačne na terapiu psychológom nie sú nevyhnutnými výdavkami oprávnenej, ale maloletého J. a okrem toho, tieto je ešte potrebné podrobne dokazovať, pretože nie sú bežným výdavkom. Podľa názoru odvolacieho súdu kritériu nevyhnutnej miery zodpovedá určené výživné 150 Eur mesačne, a to za situácie, že oprávnená poberá aj opatrovateľský príspevok v sume 625,65 Eur mesačne. Celková suma, ktorú bude mať oprávnená k dispozícii na svoju výživu predstavuje teda 775,65 Eur mesačne (150+625,65), ktorú je za osvedčeného skutočného stavu možné vnímať ako dostatočnú na uspokojovanie jej nevyhnutných potrieb po zohľadnení špecifik danej veci. Ďalším z dôvodov, pre ktorý nebolo možné vyhovieť návrhu oprávnenej a určiť manželské výživné nad priznanú sumu 150 Eur mesačne bolo zistenie, že väčšinu z nevyhnutných odôvodnených potrieb maloletého J. pokryje rodinný prídavok, ktorý oprávnená poberá na maloletého v sume 60 Eur mesačne, ako aj výživné, ktoré bolo povinnému určené na maloletého uznesením Okresného súdu Košice – okolie zo 17.3.2023 sp. zn. 21P/32/2023 na sumu 350 Eur mesačne.

14. K odvolacím námietkam povinného odvolací súd dodáva, že jeho zistený čistý priemerný mesačný príjem z výplatných pásov za celý rok 2022 v sume 2.203 Eur mesačne bol dostatočný na určenie výživného na 150 Eur mesačne, a to aj po zohľadnení skutočnosti, že bol uznesením Okresného súdu Košice – okolie zo 17.3.2023 sp. zn. 21P/32/2023 zaviazaný prispievať oprávnenej na výživu maloletého J. 350 Eur mesačne od nariadenia neodkladného opatrenia. Povinnému ostane po zaplatení oboch vyživovacích povinností z jeho príjmu suma 1.703 Eur mesačne, ktorú možno považovať za dostačujúcu na uspokojovanie jeho výdavkov, ktoré si vyčíslil do cca 1.700,- Eur mesačne, bez toho, aby to bolo pre neho likvidačné, ako argumentuje v odvolacom konaní. Povinný v odvolacom konaní neosvedčil, že by vo februári a v marci 2023 došlo k zníženiu jeho príjmov. Práve naopak, z výpisov z účtov, ktoré povinný predložil je zrejmé, že vo februári 2023 mal príjem až 2.589,02 Eur (1.589,02 Eur od U. S. Steel Kosice, s.r.o. a 1.000,- Eur od ZO OZ KOVO Vysoké pece, č.l. 81 spisu). Za marec 2023 povinný nepredložil výpis zo svojho účtu, napriek tomu, že odvolanie podával v apríli 2023. V tomto štádiu konania nebolo osvedčené, že by oprávnená mala iný príjem ako opatrovateľský príspevok. Pokiaľ povinný spochybňoval diagnózy a zdravotný stav maloletého, odvolací súd poukazuje na množstvo listinných dôkazov, ktoré nepochybne preukazujú to, akými diagnózami maloletý trpí, v dôsledku čoho má maloletý, ako aj oprávnená nepochybne vyššie výdavky ako bežné domácnosti.

15. Podrobné zisťovanie schopností, možností a majetkových pomerov účastníkov konania, odôvodnených potrieb oprávnenej a oprávnených výdavkov povinného, porovnávanie ich životných úrovní, prípadná zmena pomerov účastníkov avizovaná povinným v priebehu odvolacieho konania, ako aj okolnosti odchodu oprávnenej s maloletým zo spoločnej domácnosti budú predmetom dokazovania v konaní o veci samej. V rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia sa však dokazovanie nevykonáva, nakoľko pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Pretože doposiaľ osvedčené skutočnosti opodstatňovali dočasné určenie manželského výživného do rozhodnutia v merite veci v sume 150 Eur mesačne,

odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

16. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3: 0 (ust. § 393 ods. 2 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).